

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8CoE/14/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815208183
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3815208183.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Legerskej a členiek senátu JUDr. Ivety Záleskej a Mgr. Ivany Šlesarovej v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS s.r.o., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 45869464, zastúpeného X.. B. S., V., advokátkou so sídlom O., Q. XX, proti povinnej: Q. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., A. XXX/XX, štátna občianka Slovenskej republiky, zastúpenej ustanoveným opatrovníkom Evou Mikulovou, súdnou tajomníčkou Okresného súdu Prievidza, o vymoženie sumy 839,61 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 9. novembra 2015, č.k. 16Er/1718/2015-30, takto

rozhodol:

Odvolačný súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 44 ods. 2 Ex. por., § 53 ods. 5 a § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že oprávnený sa návrhom zo dňa 30.03.2015 domáhal vykonania exekúcie proti povinnej, na základe rozhodcovského rozsudku STÁLEHO ROZHODCOVSKÉHO SÚDU zriadeného pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s. zo dňa 08.01.2013, sp. zn. IA-C/0712/0070, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.04.2013 a vykonateľnosť dňa 28.04.2013. Z predloženého exekučného titulu zistil, že dňa 17.04.2008 bola medzi právnym predchodcom oprávneného (V. a.s.) a povinnou uzavretá zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol povinnej poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 995,82 Eur (30.000,- Sk). Súd prvej inštancie dospel k záveru, že ide o spotrebiteľskú zmluvu (s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačenom formulári) a na vzťah medzi veriteľom (oprávneným) a dlžníkom (povinnou) je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. V danom prípade, a to vzhľadom ku skutočnosti, že povinná si neplnila riadne svoje povinnosti vyplývajúce z vyššie uvedenej zmluvy, uplatnil si oprávnený svoje nároky v rozhodcovskom konaní v zmysle uzatvorenej rozhodcovskej doložky podľa článku 3. bodu 7 Záverečných ustanovení predloženej úverovej zmluvy, čl. 11. bodu 11.2 OP a bodu 10.2.2 VOP, na základe ktorých rozhodca bez vypočutia povinnej vydal rozhodcovský rozsudok. Voľba riešenia sporov v rozhodcovskom konaní bola jednostranná, nakoľko samotné ustanovenie rozhodcovského súdu na predtlačenom formulári dokonca predchádzalo nepochybne aj samotnému rozhodnutiu povinnej si finančné prostriedky touto cestou obstarat', čiže predtým ako k uzatvoreniu zmluvy o úvere povinná vôbec pristúpila. Faktickým subjektom, ktorý definuje, ako sa budú prípadne spory riešiť je v tomto prípade veriteľ, čiže oprávnený, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve, ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Pre účely posúdenia prípadného nekalého charakteru zmluvnej podmienky hranica ochrany spotrebiteľa vychádza nielen z konkrétneho exemplifikatívneho výpočtu nekalých zmluvných dojednaní (podľa ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy), ale tiež zo všeobecného zákazu akéhokoľvek dojednania, ktoré vytvorí v právach a povinnostiach značnú nerovnováhu (podľa ustanovenia § 53

ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy). Existujúca, ale neplatná rozhodcovská doložka nemôže byť potom základom právomoci rozhodcovského súdu. Predložený rozhodcovský rozsudok vzhľadom na absenciu právomoci rozhodcu v danej veci konať, a to s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej doložky, nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote, prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie oprávnený z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a), d), f), e) O.s.p. a § 221 ods. 1 písm. d), f) a h) O.s.p. Uviedol, že podľa ustanovení § 44 ods. 2, prvá veta a druhá veta Exekučného poriadku je súd oprávnený skúmať a vykonať ako dôkazy výlučne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Exekučný súd nemá zákonné oprávnenie skúmať a hodnotiť iné listiny, napr. zmluvu o úvere, ktorá obsahuje rozhodcovskú doložku. Ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku, ale práve a len ako tzv. exekučný súd. Poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.06.2009, sp. zn. 4Cdo 159/2009. Dôvodil, že exekučný súd je oprávnený skúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul len v zákonom určených medziach. Doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 zákona č. 244/2002 Z. z., má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu, podľa ustanovení § 159 O.s.p. O platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd, a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola opätovne posúdená. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II ÚS 499/2012 a PL. ÚS 21/08. Oprávnený ako právny nástupca Poštovej banky, a.s. bol povinný postupovať v súlade s ustanoveniami rozhodcovského zákona. Zdôraznil a dal do pozornosti, že v zmysle ustanovenia II. časti bodu 10 Všeobecných obchodných podmienok, V., a.s. postupovala v súlade s § 93b) zákona o bankách, ktorý jej ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky, s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijať túto zákonom stanovenú podmienku. To, že ju neodmietol je prejavom jeho osobnej a zmluvnej slobody. Súd zamietol poverenie z dôvodu, že exekučný titul bol vydaný v rozhodcovskom konaní, avšak opomína tú skutočnosť, že oprávnený je zo zákona povinný klientovi ponúknuť návrh rozhodcovskej doložky. Pokiaľ by tak neurobil, došlo by k porušeniu zákona o bankách, avšak aj napriek splneniu si zákonom stanovenej povinnosti, súd práve týmto splnením zákonnej povinnosti dôvodí zamietnutie poverenia. Mal za to, že exekučný súd nesprávne aplikuje ustanovenia Občianskeho zákonníka. Poukázal na uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 17/01 z 19.04.2001, sp. zn. IV. ÚS 110/09 z 02.04.2009, sp. zn. III. ÚS 264/05 z 29.09.2005 a na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II ÚS 244/09 z 29.09.2009, sp. zn. I. ÚS 390/08 z 23.04.2009, sp. zn. I. ÚS 335/06 z 30.10.2007. Namietal, že exekučný súd nijako neskúmal vôľu povinnej, že nebol preukázaný jej nedostatok pri uzatváraní rozhodcovskej doložky a rovno bez skutkových či právnych dôvodov ju označil za neplatnú. Exekučný súd sa nijako nevysporiadal s odlišným právnym názorom, ktorý majú iné súdy prvej inštancie. V prípade, že by zmluva neobsahovala rozhodcovskú doložku a konanie by prebiehalo na štátnom súde, súd sa nevyjadril, akým iným spôsobom by slabšia strana v prípadnom neskoršom procese dokázala naplánovať. Ani O.s.p., ani Exekučný poriadok, ani zákon č. 244/2002 Z. z. neposkytuje absolútne žiadnu oporu pre záver, že by exekučný súd mohol vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku rozhodovať ako súd, konajúci vo veci samej, a teda napríklad vykonať vo veci samej dokazovanie, alebo napr. rozsudok zrušiť či zmeniť jeho výrok. Ďalej mal za to, že pokiaľ by aj súd zvažoval rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, nie je možné záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky oprieť o Smernicu EHS č. 93/13/EHS, nakoľko tento nepriamy normatívny akt, ktorý je súčasťou unijného práva, je aktom výlučne sekundárnej povahy, ktorého priamy normatívny význam pre výklad národného zákona je výlučne indikatívny a v žiadnom prípade interpretačný. Taktiež pokiaľ by súd uvažoval o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, nie je možné brať do úvahy judikatúru Európskeho súdneho dvora, nakoľko judikatúra Európskeho súdneho dvora, vzťahujúca sa na rozhodcovské doložky všeobecne alebo rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách, nie je voči jednotlivcom - a teda ani voči účastníkom tohto konania - bezprostredne záväzná. Poukázal aj na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, č.k. 18CoE/633/2011-25 zo dňa 26.06.2012 a Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 2CoE/292/2012-59. Bol názoru, že postupom exekučného súdu bol porušený princíp rovnosti účastníkov konania, keďže bez toho, aby povinný urobil akýkoľvek právny úkon, ho nezákonne zvýhodňuje len na základe jeho postavenia. V súvislosti s uvedeným poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 23/2013-8 a na Nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 153/07 z 18.10.2007 a sp. zn. III. ÚS 171/06 zo dňa 05.04.2007. Záverom poukázal na skutočnosť, že exekučný súd svojím postupom znemožnil uplatniť svoje právo priznané

exekučným titulom, ktorého účinky sa v zásade zhodujú s účinkami právoplatného rozsudku. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovie, alternatívne, aby napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Vyjadrenie k odvolaniu oprávneného podané nebolo.

4. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec na podklade podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v platnom znení (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolací súd tak rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 CSP, keď v danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

5. Podľa § 473 CSP v znení účinnom od 01.07.2016, zrušuje sa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

6. Podľa § 470 ods. 1, 2 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

7. Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku v znení neskorších predpisov na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

8. Podľa § 54b ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov ustanovenia tohto zákona sa použijú aj na konania začaté pred 1. januárom 2015.

9. Exekučný súd v rámci svojho postupu pri preskúmaní listín podľa ustanovenia § 44 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.12.2014 (ďalej len "Exekučný poriadok") v spojení s ustanovením § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase vydania rozhodcovského rozsudku, teda v znení účinnom do 31.12.2014 (ďalej len "zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní"), z úradnej povinnosti posudzuje, či rozhodcovský rozsudok, ktorý je podľa § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku tiež spôsobilým exekučným titulom, tento nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právne nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom (§ 45 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní), resp. či rozhodcovský rozsudok nemá nedostatok uvedený v ustanovení § 40 písm. a) a b) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Pri zistení takéhoto dôvodu, nevyhnutným následkom je zastavenie exekučného konania aj bez návrhu.

10. Odvolací súd uvádza, že po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pri tom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinná osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p. V štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.) - postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí

vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinnej (k tomu vid' uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. januára 2013, sp. zn. 3 Cdo 74/2012)

11. V štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je exekučný súd, konajúci o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je oprávnený vyvodit' všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou viazaná (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2012 sp. zn. 6 Cdo 105/2011).

12. Odvolací súd uvádza, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

13. Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu "rozhodnutia" nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinnej, v rozhodcovskom konaní prípadne nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná.

14. Aj v preskúmvanej veci bol preto plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý skúmal, či bola v danej veci medzi účastníkmi konania platne uzavretá rozhodcovská zmluva. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k "zrušeniu" tohto rozhodnutia. Exekučný súd v súlade so zákonom skúmal, či oprávneným predložený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, medziiným či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor. Pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd. Možno preto uzavrieť, že aj v rámci daného exekučného konania bol všeobecný súd oprávnený skúmať rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul z hľadiska, či nejde o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky.

15. Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. marca 2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012). Aj v prípade, že spotrebiteľ nevyužije právnu možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a prípadne aj konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2012, sp. zn. 5Cdo 230/2011).

16. Za správny odvolací súd považuje právny názor súdu prvej inštancie, že predmetná zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou, teda že medzi oprávneným a povinnou bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. Odvolací súd má rovnako ako súd prvého stupňa za to, že povinná v zmluvnom vzťahu vystupovala ako spotrebiteľ a oprávnený ako dodávateľ (§ 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd preto zastáva právny názor, že predmetná Zmluva o úvere zo dňa 17.04.2008, ktorou bol

založený právny vzťah medzi účastníkmi konania, vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase jej uzavretia, teda ide o zmluvu (bez ohľadu na právnu formu), ktorú uzatvoril dodávateľ - oprávnený ako právnická osoba, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti so spotrebiteľom - povinnou ako fyzickou osobou nepodnikateľom, kedy povinná pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že na predmetnú zmluvu o úvere, ako aj na rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú v ten istý deň ako úverová zmluva medzi tými istými účastníkmi, je potrebné aplikovať aj právne normy právneho poriadku chrániace spotrebiteľa. V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

17. Pri posudzovaní exekučného titulu z aspektov ustanovenia § 45 ods. 2 a ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v príslušnom znení, bolo preto potrebné vychádzať aj z ustanovení § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, s prihliadnutím aj na príslušnú smernicu Rady 93/13/EHS. Súd prvej inštancie v tomto smere správne zisťoval, či predložená úverová zmluva, na základe ktorej bol priznaný nárok oprávnenému, neobsahuje takú podmienku, ktorá má nekalý charakter, a je preto absolútne neplatná. Správne pri skúmaní dospel súd prvej inštancie k záveru, že rozhodcovská doložka má charakter nekalej podmienky, keďže spôsobuje v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, teda povinnej, podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Rozhodcovskú doložku, na základe ktorej si rozhodcovský súd založil svoju právomoc, obsiahnutú v článku 11.2 Obchodných podmienok pre úver (verzia 1/2008) a bode 10.2.2 VOP zmluvy o úvere zo dňa 17.04.2008, súd prvej inštancie dôvodne považoval za nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení.

18. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že smernice Európskej únie v zásade nemajú ako prameň európskeho práva horizontálny priamy účinok, ale existuje povinnosť interpretovať vnútroštátne právo eurokonformným spôsobom. Smernica Rady 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má pritom vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný. Na účely tohto posúdenia je potrebné spresniť, že vzhľadom na povahu a význam všeobecného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, ktorú smernica 93/13 zabezpečuje, článok 6 uvedenej smernice musí byť považovaný za ustanovenie rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré majú v rámci vnútroštátneho právneho poriadku právnu silu noriem verejného poriadku (viď Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL proti Cristine Rodríguezovej Nogueirovej C-40/08).

19. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie, ktorý rozhodcovskú doložku v danej zmluve, resp. pripojených všeobecných obchodných podmienkach vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto zmluvného ustanovenia je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy, vrátane adhézných všeobecných obchodných podmienok, ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. V danom prípade veriteľ mohol na základe predmetnej rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému orgánu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči takýmto nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Výber osoby rozhodcu, resp. rozhodcovského súdu pritom uskutočnil jednostranne sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve, resp. všeobecných obchodných podmienkach. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej doložky je potom potrebné považovať takúto rozhodcovskú doložku

v celosti za neprijateľnú podmienku a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora EÚ (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05).

20. Pokiaľ oprávnený poukázal v odvolaní na skutočnosť, že v zmysle § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v príslušnom znení boli banky povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy, odvolací súd k tomu uvádza, že oprávnený (resp. jeho právny predchodca) neuzatvoril s povinnou osobitnú rozhodcovskú zmluvu (ani nedal povinnej osobitný návrh na jej uzatvorenie a príslušné poučenie), ale rozhodcovská doložka bola začlenená do typovej spotrebiteľskej zmluvy, resp. vopred pripravených adhézných obchodných podmienok, ktoré používal veriteľ vo vzťahu k neuzatvorenému veľkému neurčitému počtu svojich klientov. Povinná ako spotrebiteľ bola v postavení, že buď zmluvu aj s príslušnými všeobecnými obchodnými podmienkami prijme ako celok a úver dostane, alebo zmluvu ako celok odmietne a úver nedostane. Odvolací súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že stanovenie povinnosti banky ponúknuť klientom návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy neznamena, že veriteľ je oprávnený včleniť do svojich zmlúv také znenie rozhodcovskej doložky, ktoré zakladá značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tak, ako tomu bolo v predmetnom prípade. Ak veriteľ uzatvára zmluvu so spotrebiteľom, je povinný rešpektovať aj príslušné zákonné normy chrániace spotrebiteľa.

21. Odvolací súd tiež uvádza, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória aj prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky (v danom prípade zamietne žiadosť o udelenie poverenia). Ak je takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (k tomu viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 55/2011).

22. Odvolací súd zároveň v postupe súdu prvej inštancie nezistil rozpor s pravidlami týkajúcimi sa ochrany práva na súdnu i inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, ani porušenie práva na spravodlivý súdny proces a ani neprípustné nahradzovanie procesnej pasivity povinnej. Oprávnenému bola možnosť vyjadriť sa k zistenému skutkovému stavu a právnym záverom exekučného súdu reálne poskytnutá v odvolacom konaní, ktorý napokon túto možnosť aj využil. Záverom odvolací súd dodáva, že súd posudzuje právomoc rozhodcovského súdu v danej veci konať a vydať rozhodcovský rozsudok podľa právnych predpisov účinných v čase vydania exekučného titulu, t. j. pred nadobudnutím účinnosti zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pričom aj zmluva o úvere, ktorej súčasťou sú obchodné podmienky pre úver, obsahujúca rozhodcovskú doložku, bola uzatvorená pred nadobudnutím účinnosti uvedeného právneho predpisu.

23. Odvolací súd uzatvára, že súd prvej inštancie v danom prípade správne právne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku a správne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

24. Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne v pomere hlasov tri ku nule.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)
 - dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)
 - dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)
 - dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)
 - v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)
 - dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).